

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Deželni zbor kranjski.

(XVIII. seja dne 10. maja.)

Zbornica je v tej seji najprej dognala specijalno razpravo o proračunu za l. 1899.

Posl. Grasselli je rekel, da se mu zdi potrebno izkopati iz stenografičnega zapisnika še jednega mrliča, in sicer resolucijo glede razširjenja male gimnazije ljubljanske v veliko gimnazijo. Govornik je predlagal resolucijo, s katero se vlada pozivlje, naj razširi malo gimnazijo v Ljubljani v veliko in se naroči deželnemu odboru, da sklep takoj naznani vladi.

Deželni predsednik baron Hein je povedal, da se je deželni šolski svet s to zadevo že bavil. Njegov sklep je sicer uradna tajnost, a toliko je že mogoče povedati, da je stvar v najboljšem tiru, in da so tudi načrti za novo poslopje prirejeni z ozirom na razširjenje zavoda.

Posl. dr. Majaron je razpravljal o namenu stipendij, katere je deželni zbor ustanovil za tiste, ki se hočejo posvetiti vseučiliški profesorski karieri ter je v svrhu točne interpelacije dotičnega sklepa predlagal resolucijo, s katero se naroča dež. odboru, da je podeljevati omenjene ustanove, ne da bi se od kompetentov zahteval dokaz, da so zadobili venia legendi za kako avstrijsko vseučilišče.

Posl. Kalan je predlagal, naj se društvu „Naša straža“ namesto nasvetovane podpore 100 gld., dovoli podpora 1000 gld. ter z razmerami ki vladajo na Štajerskem, na Koroškem in na Primorskem, utemeljujeval potrebo „Naše straže“.

Posl. dr. Tavčar je rekel, da se popolnoma strinja s tem, kar je rekel Kalan glede položaja izvenkranjskih Slovencev. Krivice, katere se Slovencem zunaj Kranjske godé, so take, da jih ni odpraviti ne s 100 in ne s 1000 gld. Če bi bile razmere pri „Naši straži“ drugačne, rekel je govornik, da bi tudi on glasoval za kar najizdatnejšo podporo, ali razmere niso take. Ko se je sprožila misel, ustanoviti „Našo stražo“, bili so zanj vsi vneti in zlasti vneta je bila zanj napredna narodna stranka. Upalo se je, da bode društvo stalo nad strankami,

a ko se je osnovalo, polastili so se društva znani klerikalni elementi in je izkoriščajo, toda ne v prid zunajkranjskim Slovencem, nego za klerikalstvo, in danes to društvo nima drugega namena, kakor delati za klerikalstvo. Dokler se „Naša straža“ ne postavi na objektivno stališče, dotlej — je izjavil govornik — da vsaj on ni pri volji podpirati reklamo za klerikalstvo, in zato hoče danes glasovati za predlog finančnega odseka.

Posl. Murnik je pojasnil, da je „Naša straža“ vložila dve prošnji za podporo. Prva prošnja je bila tako suhoparna in lakonična, da je društvo samo vložilo drugo. Ko sta bili prošnji v finančnem odseku na razpravi, se ni oglasil noben člen katoliške stranke. Če bi bil kdo kaj predlagal, bi se bilo morda kakemu drugemu društvu kaj vzelo in dalo „Naši straži“, a ker nobeden ni črnil besedice, se je jako čuditi, da danes Kalan, ki je vendar člen finančnega odseka, izreka tako ostro sodbo.

Posl. Kalan je zatrjeval, da „Naša straža“ nima klerikalnih namenov, saj so v odboru tudi dr. Dečko, dr. Gregorin in dr. Majaron, sicer pa je sedaj 4000 gld. na razpolaganje, ker se je opustilo zvišanje dijet.

Posl. Povše je rekel, da je v finančnem odseku molčal, ker je iz tona poročevalca Murnika sklepal, da bi nič ne opravil, če bi predlagal zvišanje podpore in dejal, da društvo ni klerikalno, ker je v vodstvu le jeden klerikalec in dva liberalca, katerih jeden je člen deželnozbornskega kluba napredne stranke, drugi pa člen naprednega kluba v obč. svetu.

Posl. dr. Majaron je dejal, da v društvu ni iskati ne liberalstva ne klerikalstva, da sta vso zadevo pokvarila slovenska dnevnika, da v društvenem odboru še ni videl klerikalne tendence, da se zavaruje proti sumničanju, da je klerikalec, ker stoji na programu shoda zaupnih mož iz l. 1894, in da naj dr. Tavčar počaka do prihodnjega občnega zbora, češ, pravi klerikalec bodo radi odstopili mesto dr. Tavčarju.

Posl. dr. Tavčar je rekel, da ga nista prepričala niti Kalan niti spravoljubni

Povše, pač pa je zdaj prepričan, da se je danes inscenirala komedija. Če je tako zgovoren gospod, kakor je Povše, molčal v finančnem odseku — in kdaj molči poslanec Povše! — potem je to gotovo le storil, da se more v javni seji uprizoriti komedija, ki ima namen, potisniti narodni stranki nož v prsi, posebno pri obmejnih Slovencih. Statut za „Našo stražo“ sta izdelali obe stranki. Kalan in Povše sta pozabila, kako je Kalanovo glasilo infamno napadalo župana, ker je slučajno tisti dan sklica l sejo obč. sveta, ko je imelo društvo zborovanje, in kako se je skušalo na vse načine ponižati narodno stranko. Župan se je premagal in je vzlic vsemu, kar se je zgodilo, društvu pristopil. (Tu se je priklatil neki pes v zbornico. Kalan: Sem mislil, da je kak liberalci! Dr. Tavčar: Psov je povsod zadosti!) Kalan: Višnikar je prvi rekel.) Govornik je rekel, da mu je jako neprijetno, polemizovati z dr. Majaronom. Danes je dr. Majaron razkril, kar se je vedelo že prej, da ni ne liberalci ne klerikalec, da torej ni ne krop ne voda. Tega mnenja ni bil vedno. Ko se je skliceval na program iz leta 1894, je rekel govornik, da je imel občutek, kakor da se je pred njim odprla stran „Slovenskega Lista“. V odbor „Naše straže“ so klerikalci poklicali nekaj mož, ki naj veljajo za pristaše narodne stranke, a poklicali so jih samo v namen, da stranko užalijo. Tako postopanje je sramotno. Na ironično opazko, da se bo govorniku rad umaknil vsak pravi klerikalec, je rekel dr. Tavčar, da se ne potiska v ospredje, sicer pa da ima dela dovolj in nikomur ni treba, da bi se mu umikal.

Posl. Povše je protestoval proti očitanju, da je nalašč molčal v finančnem odseku in udaril po načelniku svojega kluba, da ni ničesar storil, dokler je bil čas.

Posl. Pakiž je obžaloval, da se stvar ni dognala v finančnem odseku in je dr. Tavčarju rekel, da izgleda kakor kak angelj ali kakor kak prijor.

Posl. dr. Papež je kot načelnik klerikalnega kluba zvrčal od sebe krivdo, da je njegova stranka v finančnem odseku molčala. Trdil je, da eksistira tako ime-

novan Murnikov koš, da je Murnik stvar pozno na razpravo spravil, zajedno pa priznal, da bi se bila lahko dovolila večja podpora, če bi jo bil kdo v odseku predlagal.

Posl. Murnik je dejal, da iskreno obžaluje žalostno predstavo, katero so danes uprizorili Slovenci. Bila je nepotrebna. Če bo katoliška stranka tako postopala, potem bo to stranki vedno le oddaljevalo, in slovenski poslanci ne bodo nikdar skupaj prišli. Če je kdo sovražnik slovenskih poslancev v tej zbornici, smo mu danes napravili veliko veselje. Govornik je odločno zavrnil poskuse klerikalnih govornikov, njemu natveziti odgovornost za to, da so oni molčali v finančnem odseku, rekši: Jaz bi le želel, da bi vsakdo pri vsaki stvari postopal tako objektivno, kakor jaz. Prošnje za podpore se vse meni izroče, to je pravilno, ker sem poročevalec dež. odbora. Če to zbornici ni všeč, naj dobi drugega poslanca. Vsled sklepa dež. zbora je za razdelitev za podpore določenih 15.000 gld. Jaz sem marsikaj drugače predlagal, a kar je odsek sklenil, temu sem se pokoril. Očitalo se mi je, da sem prošnjo „Naše Straže“ spravil prepozno na dnevni red. To nikakor ni res, ta prošnja je prišla na dnevni red tisti dan, kakor prošnje Ciril-Metodove družbe, Radogoja, dijaške kuhinje, Jeranove kuhinje itd. Tedaj je bilo še dosti časa, določiti višjo nagrado. Jaz sem nasvetoval 100 gld., ker nisem mogel predlagati, naj se kakemu drugemu društvu kaj odščipne od navadne podpore, ki jo dobiva. Če bo klerikalna stranka tako delala, kakor danes, nas nihče ne more kot naroda spoštovati.

Razpravo je zaključil poročevalec Hribar z naslednjim govorom:

Visoka zbornica! Odgovoriti moram na tri predloge, ki so se bili stavili tekom dosedanje, precej obširne debate.

Prvi predlog je resolucija gospoda poslanca Grasselija glede razširjenja nižje gimnazije v Ljubljani v višjo gimnazijo. Njegova ekscelencija g. dež. predsednik je že izjavil, da po njegovem mnenju, dasi ravno mu ni bilo mogoče povedati bolj se nekaj časa sem skrivnostno iskrile. Za svojega umorjenega moža je plačevala ne navadno veliko maš, bila je uprav zapravljiva z blagoslovljenimi svečani in podarila je madoni pri kapucinih v Tuskulu, kamor je hodila k spovedi, par srebrnih svečnikov. Sor Lestejevi prihranki so se izdali za njegov dušni blagor. Taka pobožnost ji je pridobila priznanje vseh.

Pol leta pozneje je porodila dečka, in kmalu na to je nastavil sor Sebastiano novega oskrbnika svojim fraskatskim vinogradom. Marietta je morala s sinom in dojenčkom zapustiti stolpič in se je naselila v obliži v neki drugi duplini. Hotela je pri svojem dosedanjem gospodarju delati kot dninarica, a dobila nepovoljen odgovor. Od fantičevega rojstva se je sicer z njo zgodila velika sprememba, Marietta je postala najsrečnejša mati. Svojega debelega fantička ni dala iz naročja, obraz ji je žaril, oči se svetile. Igrala se je z otrokom ga s petjem uspavala, ga dala vsakomur občudovati, bila je nakrat živahna in kakor na novo rojena. Za Feliceja se je še manj zmenila nego popreje, komaj da je skrbela za njegovo hrano. Sreči si je Felice isto sam donášal sploj, cikorijeva salata, katero so jedli zdaj na dan, je rastla povsod divja. (Konec pri-

LISTEK.

Felice Leste.

Novela. — Spisal Rikard Voss.
(Dalje.)

Medpotoma je deček razmišljal, ali naj bi padronu venderle povedal, da ga je poslal oče. Ni se bal svojega očeta, dasi je vedel, da bi uresničil svojo grožnjo. Ali obljubil mu je, da vse natanko tako sporoči, kakor mu je bil naročil, in kako da ne bi izpolnil svoje obljube? Felice je bil deset let star in je vzrastel tako divje kakor mlad sokol, niti oče niti mati se nista brigala zato, ali pogine v gnezdu ali postane iz njega mlad ropar, — nikdo mu ni rekel, da se mora obljuba izpolniti, in vender bi ga nikdo ne pregovoril, da jo prelomi...

Marietta je vstala od tal, si mirno poravnala svoje lase in zrla ravnodušno s svojimi otroškimi očmi v moža, ki ji je velel, naj zakuri in mu pomaga ulivati kroglice. To je storila z isto mirnostjo, kakor da kuha kosilo.

Nato je Leste pred njenimi očmi nabasal puško, jo vrgel brez rame, velel Marietti, naj vzame lopato in motiko in gre

z njim na ono mesto v vinogradu, kjer je sprejela včeraj od sor Sebastiana znamenje ljubezni.

Tja dospelši, je naslonil puško na deblo oljke, prijel za motiko, velel ženi, naj koplje jamo.

Solnce je ravnokar vzhajalo. Kampanja je odsevala v svitu jutranjega solca, ko so kmetje, ki so hiteli iz Fraskatija v vinograde, čuli iz sor Sebastianovih vinogradov strel. Kmalu nato so nekateri opazili Marietto priti iz vinograda proti hiši z navadnimi, počasnimi, trudnimi koraki.

Na večer je došel Felice iz Tuskula s sirom domov. Našel je skledo s kašo že na mizi in mater, ki je čakala nanj. Mati in sin sta sedla za mizo ter jela. Felice je bil po dolgi loji jako lačen; a moralo je vender nekaj ostati za očeta, katerega še vedno ni bilo z dela.

„Le vse pojej“, mu je rekla mati in mu porinila skledo predenj. Začuden je gledal Felice vanjo.

„A oče...?“

„Ne pride, le pojej.“

Zdaj pa mu je dišalo! Torej je šel oče venderle v Marino k vinogradnikom. Po padronu prašati se ni upal. Nato sta oba legla spat. Nad posteljo poleg svetnikov kove slike je zopet visela puška...

natančnejega, ker ga veže uradna tajnost, je ta resolucija brezpomembna zaradi tega, ker se utegne bržkone želji, katero je izrazil g. posl. Grasselli, brez tega vstreči. Tudi jaz imam poročila, da je stvar v najboljšem tiru, in da se bode torej gotovo v kratkem želji g. posl. Grassellija vstreglo. Vender se pa držim načela, da »superflua non nocent«, in zato nimam ničesar proti temu, da se resolucija g. posl. Grassellija sprejme.

Druga resolucija — resolucija g. posl. dr. Majarona — tiče se ustanov, katere je bil lansko leto ustanovil deželni zbor za one mlade učenjake slovenske narodnosti, ki se hočejo posvetiti karijeri profesorovanja na vseučilišču. Ta resolucija je zlasti zaradi tega opravičena, ker je po mojem mnenju deželni odbor napačno tolmačil besedilo lanskega deželnozbornskega sklepa. V tem sklepu se namreč pravi, da se imata za one pripadnike slovenske narodnosti, ki bi imeli v oljo, habilitovati se na modroslovni ali pravoslavni fakulteti kakega avstrijskega vseučilišča za privatne docente, razpisati dve ustanovi po 800 gld. S tem sklepom torej ni rečeno, da bi se moralo od reflektantov zahtevati, da imajo že veniam legendi, marveč, ako ima kdo voljo se habilitovati za privatnega docenta, iz tega še ne sledi, da bode dobil tudi zmožnost, izvrševati to voljo. Častiti g. tovariš dr. Majaron je torej čisto prav storil, da je stavil to resolucijo, po kateri se bo, ako jo bo vis. dež. zbor sprejel, deželnemu odboru naročilo, kako se ima lanski deželnozbornski sklep tolmačiti.

Po teh kratkih besedah pa mi bodi dovoljeno, da se nekoliko obširneje ozrem na debato in na one nazore, katere smo slišali razvijati v tej debati, ki jo je provzročil častiti gospod poslanec kanonik Kalan.

Dejal sem prej na neko opombo g. tovariša ces. svetnika Murnika, ker je on imenoval vso to debato »predstavo«, da je ta predstava benefica Kalanova in, gospoda moja, rekel sem to po vsej pravici. Res je bila to neka predstava, neka tragi-komična predstava, ki nam ne dela nikakoršne časti in nikomur ne koristi, kakor morebiti tistemu — vsaj on to pričakuje — ki jo je izzval. (Poslanec Kalan: »Ni res!«) V tem oziru popolnoma pritrujem tovarišu g. dru. Tavčarju, ki je rekel, da je bilo to čista in gola komedija. (Poslanec Kalan: Nobena komedija! Protestiram proti temu!)

G. tovariša kanonika Kalana bi prosil, ako hoče vmes govoriti, da stopi na to stran, da mu bom mogel odgovarjati. Omenil sem mu sicer že zadnjič, da na levo uho ne slišim — na to uho sem namreč že trideset let gluha — toda v »Slovenec« se je ta moja opomnja zlorabila ter izkoristila proti meni, češ, da nalašč nisem hotel slišati njega in njegovih klicev, ker so prihajali z leve strani visoke zbornice. Zato ga prosim da naj, če hoče lojalno postopati, stopi na to stran, da ga bom slišal, in potem sem pripravljen, mu na vsak klic takoj odgovoriti. (Veselost v središču.)

Torej jaz popolnoma pritrujem g. tovarišu dru. Tavčarju, ki je vse to, kar je danes g. posl. kanonik Kalan s svojim predlogom nameraval, imenoval komedijo. Gospoda moja, to res ni nič drugega bilo, kakor komedija, in to komedijo je čast. g. posl. Kalan uprizoril kot nekako benefico svojo, ker pričakuje, da bode od te benefične predstave imel vsaj to korist, da bode skoval iz nje politični kapital. (Pritrjevanje v središču in ugovori na levi.) To je pravi pomen njegovega govora in jaz bom v teku svojega odgovora to še posebej dokazal. Dokazal bom, kako bi se bil g. posl. kanonik Kalan na pravem mestu lahko oglašil s svojim predlogom, in da mu ni bilo potrebno, danes še bolj razburjati, žalibog itak že v tem zasedanju in po zadnjih občinskih volitvah preveč razburjene strasti mej obema narodnima strankama. (Odobranje v središču.)

Gospoda moja, ako bom pa sedaj g. posl. kanoniku Kalanu odgovarjal glede predloga, katerega je danes stavil, moram se vsaj z nekoliko opazkami ozirati tudi na njegova izvajanja glede stanja slovenskega naroda v obmejnih pokrajinah, katerim opazkam moram v polnem obsegu pritrdjevati. Mnogo je pripovedoval g. po-

slanec kanonik Kalan v svojem govoru povsem žalostno resničnega, kar moramo mi Slovenci obeh strank te visoke zbornice iz vsega srca obžalovati. Res je pred vsem, da se našim slovenskim bratom na Stajerskem tako slabo godi, da se mora človek kar čuditi, kako je to mogoče pri narodu, ki predstavlja tretjino vsega prebivalstva v deželi. Ne morem razumeti, kako se morejo najti ljudje, ki so že do take meje izgubili ves pravni čut, da iz samega nasprotstva do tega naroda odbijajo vsak, še tako pameten predlog njegovih poslancev; ne morem razumeti, kako se morejo najti ljudje, ki so zadržali v sebi tudi najmanjšo iskrico pravnega čuta tako celo, da hočejo zastopnikom tega naroda zabraniti, da v deželnem zboru govorijo slovenski in da se jim rogajo in jih smešijo, ako se vzlic temu poslužujejo slovenščine; ne morem pa končno tudi razumeti, kako je mogla tako daleč dospeti politična strast, da se tretjini prebivalstva krasne te kronovine odreče ena sama meščanska šola, v tem, ko jih ima dvetretjinska večina celih 19. To so gospoda moja, take razmere, ki res v nebo kriče, in jaz mislim, da nebo za ta klic ne bo ostalo gluho, ampak da bode edenkrat Nemesis hudo zadela tiste, ki sedaj tako krivično in kruto postopajo proti slovenskemu prebivalstvu te dežele.

Kar se pa tiče razmer na Primorskem, gospoda moja, nam čast. g. posl. kanonik Kalan ni povedal nič novega. Govorilo se je v visoki zbornici že večkrat o teh razmerah in tu bi zlasti opozoril na govore ožjih svojih somišljenikov, ki so z mano vred v prejšnjih letih pri proračunskih razpravah opozarjali, kako brezpraven je tam slovenski živelj. Če človek pogleda na Primorsko, zdi se mu, kakor da to ne bi bila dežela, ki spada k državi, v kateri živimo mi. Spominjam Vas samo jednega dogodka izpa zadnjih dni, ki pa v bengalični luči osvetljuje položaj ubogega slovenskega in hrvatskega naroda v Istri, ki osvetluje tudi v bengalični luči, kako lahkomišelnost in brezmočnost tisti krogi, ki bi imeli čast Avstrije varovati, in ki bi vender imeli čuvati državni interes ob obalah jadranskega morja. Zgodilo se je, da so se lansko leto, po povabilu tržaškega župana sešli župani laških istrskih občin, da protestujejo proti neki elementarni pravici, katero je hotela vlada dati hrvatskemu narodu. Šlo se je za ustanovitev hrvatske gimnazije v Pazinu, torej v mestu, katerega prebivalstvo je po večini hrvatsko in katerega okolica je popolnoma hrvatska. Župani laških istrskih občin so se torej zbrali, da protestujejo proti temu, kar je vlada nameravala, da protestujejo proti pravičnemu postopanju vlade nasproti istrskim Hrvatim vsled njihove dolgoletne in vedno ponavljajoče se zahteve. In ko je vlada prepovedala, da bi se v spomin na ta dan v tržaški municipalni palači vzdala plošča, zgodilo se je, da je o tej stvari župan tržaški pisal — ne mislite gospoda moja, da našemu ministerskemu predsedniku, o ne, ampak pisal je — predsedniku parlamenta v Rimu. (Klici: »Čujte!«) In gospoda moja, ta predsednik mu je odgovoril, in odgovoril tako, da mora stid oblit vsakega rodoljuba avstrijskega, če pomisli, da je pismo bilo namenjeno ljudem, ki bi morali vedeti, da živijo pod perotni avstrijskega orla. In, gospoda moja, ali mislite, da je vlada kaj storila proti temu? Kaj še! Ona marveč stusti, da gre vse naprej kakor dosedaj; ona pusti brezmejno gospodstvo laškemu življu, pusti, da se z nogami tepta avstrijska čast, in pusti, da se nadalje širi laški iredentizem. Jaz pravim, stid mora oblit vsakega avstrijskega rodoljuba, ko vidi, da merodajni faktorji, ki bi morali zastopati in čuvati avstrijsko državno misel, nimajo toliko moči, da bi prohod pridobili tej državni misli. Ali se bodede gospodje potem čudili, ko vidite tako malomočnost državnih organov, da samoupravna telesa, ki so s pomočjo vladnih organov prišla do moči, slovenskemu prebivalstvu odrekajo vsako pravico? Mislim, da se temu čuditi ni potreba. Saj kaj naj pa rečem, če že govorim o razmerah v Istri in na Primorskem sploh, ako si iz poslednjega časa v spomin pokličem odlok, kateri je c. kr. namestništvo tržaško izdalo na zahtevo slovenskih prebivalcev tržaških, da bi se jim v Trstu ustanovila slovenska

ljudska šola? Dolgo vrsto let že se je zastoj čakalo na izpolnitev te, več kot upravičene želje; končno pa je pričapljalo c. kr. okrajno namestništvo z odločbo, s katero se je popolnoma postavilo na stališče, na katerem stoji tržaški municipij, namreč, da imajo Slovenci slovenske ljudske šole v okolici Tržaškega mesta; torej na primer v Bazovici, to je 12 km daleč od Trsta, na Opčinah, to je 10 km daleč in na Proseku, kamor je tudi kacic 10 km od Trsta. Na ta način, pravi c. kr. namestništvo, da je za slovenske Tržičane dosti dobro preskrbljeno s slovenskimi šolami. Torej tržaški Slovenci naj bi iz Trsta pošiljali svoje otroke v okolišanske šole, samo da se jim more odreči pravica do slovenskih šol v Trstu. Reči moram, da se tukaj že vse preneha. Dokler se bo tako vladalo v naši državi, tako dolgo se ne bo dosegel notranji mir, ki je državi tako potreben; toliko časa pa tudi Slovan ne bode imel povoda, da bi, jednako svojedobnim Rimljanom mogel s ponosom naglašati: »Civis austriacus sum«, kar bi značilo toliko, da ima iste pravice kakor vsak drug, ki živi v tej državi. Žalibog pa teh enakih pravic Slovani ne uživamo in o tem se lahko tudi prepričamo, če pogledamo na Koroško. O žalostnem položaju slovenskih naših bratov na Koroškem je govoril že čast. g. posl. Kalan, in jaz vsem dotičnim njegovim besedam popolnoma pritrujem. Deluje se tam nasproti slovenskemu prebivalstvu uprav z brutalno silo — z brutalnostjo ne toliko od strani vlade, kajti ona dela v zaslepljenosti, katero sem že omenjal včeraj in danes — kolikor od strani nemških sodeželanov, in če je posl. g. kanonik Kalan citiral prej izrek dr. Steinwenderja, je to najboljši dokaz za to. Gospoda moja! Jaz o nemški civilizatorični misli nikdar nisem imel posebno dobrih pojmov. Nemci povsodi nastopajo s silo, z brutalnostjo. Že prvi časi krščanstva nam to dokazujejo in zlasti njihov nastop v naših deželah; dokazujejo nam to pa tudi one lepe dežele na Nemškem kjer je davno že popolnoma izginil slovenski jezik, in kjer se pa imena velikih mest, gora in rek v sedaj čisto nemških krajih še vedno nazivljajo s slovanskimi imeni. Da je v teh deželah izginila vsaka druga sled, da so tam nekdanj prebivali Slovani, vse to zakrivil je tuji meč, nemški meč in, gospoda moja, tista brutalnost, ki je že od nekdanj nemškemu življu prirojena v boju z drugimi narodi, tista brutalnost se kaže tudi še dandanes in se kaže najbolj na Koroškem. Tam vidite, da kruti nemški sosedje slovenskemu prebivalstvu odrekajo najprimitivnejše pogoje za narodni obstanek in vsako pravico, posluževati se svojega jezika. In vladni organi jih pri tem podpirajo! — To je silno velika zaslepljenost, na katero še jedenkrat opozarjam državno upravo. Nikakoli sreča ni za Avstrijo, gospoda moja, če se širi nemški živelj; hudo se bo to jedenkrat maščevalo, in jaz mislim in bojim se, da bodo prekasno to spoznali tisti, ki se danes še tako trdovratno zapirajo boljšemu spoznanju. Pred vsem sem prepričan, da prejasna dinastija pride do tega spoznanja in da gotovo pride čas, ko bo obžalovala in se nemilo spominjala nazaj na tiste upravnike in državnike, ki so širili nemštvo, namesto da bi bili pravično ravnali nasproti vsem narodom avstrijskim.

Ker že govorim o tem, da se s Slovani v naši deželi ne postopa tako, kakor bi se imelo, in ker že govorim o nemškem življu in o postopanju življa nasproti nam Slovanom, naj mi do dovoljena še mala reminiscenca. V jedni zadnjih sej je čast. g. posl. Luckmann, ki sedaj tam izza stebra gleda v dvorano, mestni občini ljubljanski očital, da je preveč radikalno slovenska. Očital jej je posebno slovenske napise na nemških šolah. Gospoda moja, v boju narodov velja načelo: Oko za oko, zob za zob. Nemci nam tako radi očitajo, da smo se vsega od njih naučili. Jaz pa pravim, da smo se premalo od njih naučili, ker se nismo naučili tiste brezobzirnosti, katero oni kažejo nasproti nam. Nemške občine Gradec, Celovec in Solnograd so sklenile, da nobenega Slovana ne vzamejo več v mestno službo; mi Slovenci tako daleč doslej še dospel nismo. In če je čast. g. posl. Luckmann opozarjal občinski svet ljub-

ljanski, da je glede napisov preveč radikalno, pravim Vam, gospoda, da občinski svet ljubljanski čaka že celo vrsto let, kedaj bo Kranjska hranilnica, ki je močna postala iz denarjev slovenskega kmela, na svojem poslopiju poleg napisa v nemškem jeziku napravila tudi slovenski napis. (Klici: »Dobro, dobro!«) Dokler torej go-spodje, ki pravijo, da so naši učitelji, ne postanejo naši učitelji tudi v pravičnosti, naj ne pričakujejo, da se bomo od njih mogli take pravičnosti naučiti.

Sedaj moram pa tudi preiti k besedam, ki so se slišale danes tukaj v visoki zbornici glede društva »Naša straža«. Ako uvažujete besede, katere sem izpregovoril o stanju naših slovenskih bratov v obmejnih kronovinah, bo vsakemu jasno, da se nikdar ne moremo zadosti dobro organizovati, da se uspešno v obrambo postavimo nemškemu nasilstvu in da si utrdimo naše granice. Častiti g. poslanec kanonik Kalan misli, da se bo to zgodilo s pomočjo društva »Naša straža« in tudi jaz sem spočetka imel to misel. Z veseljem sem pozdravil poročilo, katero sem prvič dobil od državnega poslanca Robiča, ki je bil začetnik »Naše straže«. Z veseljem sem sodeloval pri posvetovanjih, ki so jih v tem oziru imeli slovenski državni in deželni poslanci! Toda kmalu sem izprevidel, da stvar vender ni taka, kakor sem si jo bil mislil, da bode. Izprevidel sem, da se tukaj ne gre za društvo, ki naj bi v resnici služilo v obrambo Slovencev v obmejnih pokrajinah in ki bi se bilo ustanovilo samo s takim namenom, ampak prišel sem do prepričanja, in tega prepričanja mi danes nikdo ne omaja, dokler se društvo popolnoma ne reorganizuje, da ima tovariš g. dr. Tavčar popolnoma prav. Samo v tem se ne strinjam z njim, da bi tu šlo morebiti za okrepčevanje klerikalne stranke na Slovenskem. Tu gre za nekaj ožjega, za okrepčanje nekega diktatorstva, ki se je vpeljalo na Slovenskem od neke gotove osebe in katero jako žalostno občuti visokopostavljeni gospod v naši kronovini izza zadnjih dopolnilnih volitev v občinski svet. In kaj se namerava s tem društvom? Nič drugega, kakor prestige dotične osebe povzdigniti in zanesti tisti nesrečni gospodarski boj, ki razsaja v naši kronovini, tudi izvan te kronovine v obmejne pokrajine. To je danes namen društva »Naša straža«, po sedanj njegovi uredbi.

Častiti gosp. poslanec kanonik Kalan je zagotavljal, in za njim je tudi g. posl. dr. Majaron tisto dejal, da se »Naša straža« bo z veseljem preosnovala, ako se to zahteva, in da se hoče obema strankama dati vse garancije za uspešno delovanje v tem društvu. Čast. gosp. posl. kanonik Kalan je posebno naglašal, da je glasilo, kateremu je on urednik, takoj dalo zadostilo narodni stranki, ko je lojalno preklicalo žaljenja nasproti našej stranki. Gosp. posl. Kalan pa ni omenil dogodka, ki se je vršil pri zborovanju, ko se je volil odbor. Naša stranka, narodna stranka, užaljena po tem, kar se je bilo govorilo, zlasti, da se je tudi meni čisto po krivici očitalo, kakor da bi bil nalašč sklical zborovanje občinskega sveta takrat, ko je »Naša straža« zborovala, je sklenila zahtevati zadoščenja, in je pooblastila jednega svojih pristašev, naj to pri zborovanju spravi v razgovor. In ko je ta zadeva res prišla na razgovor, kaj se je tedaj zgodilo? Dvignil se je mož, ki stoji sedaj na čelu »Naše straže« in z nekim tonom — za kateri nimam pravega izraza — je izjavil tako novo in občutno žaljenje za narodno stranko, da nam je takoj jasno postalo, da nam od takrat naprej ni mogoče sodelovati pri takem društvu. Potem je pač »Slovenec« pričapljaj s pojasnilom, da hoče dati vsako zadoščenje, da bi tako vsaj na zunaj pokazal, češ, poglejte, kako smo spravljivi! Modro pa je zamolčal, kar se je prej v zboru zgodilo. Ako torej, gospoda, res mislite odkritosrčno in Vam ne gre za čisto in golo komedijo, skrbite za to, da se »Naša straža« preosnuje. Jaz sam sem bil med tistimi, ki so spočetka simpatično bili pozdravili ustanovitev tega društva, kateremu sem tudi med prvimi pristopil kot ustanovnik in jaz mislim, da mi nikdo ne more očitati, da nisem vselej imel naklonjenega srca in odprte roke, kadar se je šlo za to, da pomagamo obmejn-

našim bratom. Take, kakoršna je »Naša straža« sedaj, pa je tudi jaz ne morem več podpirati in se ne smatram več za člana odbora, v kateri sem bil izvoljen, ne da bi se bilo pred tem stopilo o tej izvolitvi z mano v kak dogovor.

Častiti gosp. poslanec kanonik Kalan je stavil predlog, da se društvu »Naša straža« dovoli že letos prispevek 1000 gld. Meni je ta predlog simpatičen ali — prav za prav — bi bil simpatičen, ko bi bila »Naša straža« že tako reorganizovana, da bi nam bila dana mogočnost k skupnemu delovanju. Tako pa, kakor stvari danes stoje, se ne morem za podporo ogrevati, ker ne morem biti prepričan, da bi deželni zbor imel nalogo, podpirati društvo, ki je bojno društvo proti narodni stanki.

Dalje pa je treba tudi pomisliti, da bi bilo jako težko, letos vstreti želji gosp. posl. kanonika Kalana. Prihodnje leto bo to pač lahko, kajti prihodnje leto, ali prav za prav leta 1901. bo odpadla iz proračuna svota 2000 gld. za Pariško razstavo, in ako se do tedaj razmere pri »Naši straži« tako izpremenijo, kakor bi želeli, da bi se izpremenile, potem bom gotovo jaz prvi, ki bom glasoval za to, da se temu društvu dovoli večja in izdatnejša podpora.

Opozarjal bi pri tej priliki še na nekaj. Včeraj smo sklenili resolucijo, v kateri smo deželnemu odboru naročili, naj uvaža, ali bi ne kazalo, popolnoma odpraviti poslanske dijete. (Obrnjen k levici.) Gospoda moja, priporočam Vam, da glasujete prihodnje leto za ta predlog. Potem bom pa z velikim veseljem izrekel se za to, da se vse, kar se na dijete prihrani, da za namene, ki bi utegnili narodu koristiti in med drugim tudi za »Našo stražo«. Priporočam čast. gosp. posl. kanoniku Kalanu, da naj se prihodnje leto zavzame za to stvar. Z združenimi močmi se bo lahko dosegel tak sklep, in potem bomo s tistimi 7000 gld. ki se bodo prihranili, lahko precej dobrega storili.

Sedaj moram še nekoliko odgovoriti čast. gosp. tovarišu Povšetu. Gosp. posl. Povše je takoj s početka svojega govora dejal, da se v finančnem odseku zaradi tega ni oglasil, da bi bil za društvo »Naša straža« predlagal višjo podporo, ker je bil ton, v katerem je gosp. posl. Murnik poročal, tak, da je takoj izprevidel, da ne bo ničesa opravil. Vso čast. g. poslanec Povšetu. Imam ga za moža izrednih zmognosti in sposobnosti; tega pa vendar nisem vedel, da on že po tonu sodi, kaj prav za prav poročevalec misli in kak predlog hoče staviti. Sicer se mi pa zdi, da je bila to le bolj fraza, kar na lahko tja vržena, da bi se bil opravičil zaradi svojega takratnega molčanja, kakor pa da bi temu izgovoru bilo res kaj posebne vrednosti pripisovati, kajti da bi bil že iz tona, v katerem je poročevalec poročal, mogel posneti usodo predloga, ki ga je hotel staviti, za takega veččaka tonologije tovariša Povšeta vendar ne morem smatrati. Sicer pa g. poslanec pravi, da ni takrat hotel provzročiti nepotrebne debate. Gospoda moja, kdor pozna gostobesednost gosp. posl. Povšeta v finančnem odseku, ki tako rad na dolgo in široko govori de lana caprina (Živahna veselost v središču), tisti se bo čisto gotovo jako čudil, da o stvari, katero danes za tako važno smatra, takrat niti besedice ni hotel izpregovoriti.

Gosp. poslanec Povše je tudi čutil potrebo, opozoriti na to, da je v načelstvu »Naše straže« zastopana klerikalna stranka samo po jednem členu, drugi pa da so pripadniki narodne stranke. Gospoda moja, na to mu je že gosp. tovariš dr. Tavčar odgovoril. Jaz bi ga samo prosil, naj bi v prihodnje gosp. posl. Povše kot prijatelj in kot tovariš naš, ki sedimo tu v središču, rajše bolj odkritosrčno govoril. On pač dobro ve, kakošni so v načelstvu »Naše straže« tisti pristaši narodne stranke, katere bi nam hotel prišiti. (Posl. Povše: »V vašem klubu je!«) V tem oziru so računi sklenjeni in bilanca je jasno pokazala, kje so pristaši narodne stranke in kje niso, kje so odločni pristaši naše in kje Vaše stranke in kje so prikriti ali polupristaši Vaši in kje polupristaši naši.

Jedne stvari še ne morem zamolčati, ki je preznačilna tudi za ton, ki se je vsled strastnosti nekaterih gg. poslancev uvedel v to visoko zbornico in o katerem bi želeli, da bi za vekomaj iz te zbornice izginil. Častiti gosp. posl. kanonik Kalan je porabil priliko, ko je skozi odprta vrata

slučajno prišel v dvorano pes, katerega je brčkone kak častiti poslušalec na galeriji pripeljal s saboj, da je med govorom g. tovariša dr. Tavčarja vskliknil, da je morda ta pes tudi liberalce. (Posl. Kalan: »Prosim, Višnikar je to začel!«) Torej gospoda moja, ne vem, kako je mislil te besede, morebiti ni nič slabega mislil, ampak če je s tem hotel narodno stranko žaliti, moram jaz odločno proti temu protestovati. (Poslanec Kalan: »Prosim, jaz sem samo reagiral na besede Višnikarjeve!«) Tedaj prepuščam gosp. tovarišu Višnikarju, da na to odgovori. Njega jaz nisem slišal, zato se morem ozirati le na to, kar sem slišal in kar bo obseženo v stenografičnem zapisniku; gosp. poslanca Višnikarja pa mislim, ni nobeden slišal. Prosil bi pa, da se ne rabi v tej visoki zbornici takih trivialnih klincev, ker bi utegnili to jednega ali drugega žaliti.

Končno pa še posebno hvalo izrekam častitemu gosp. tovarišu Pakižu, ki se je s svojo izjavo danes pokazal kot prijorja te (kakož na levo) stranke, da je na koncu te neprijetne debate, ko je vse bilo razburjeno, tako dobro umel nekoliko veselosti spraviti v to visoko zbornico. Želel bi le, da bi gosp. posl. Pakiž vselej, kadar bi imeli kako razburljivo debato, poprijel besedo, da nas zopet v dobro voljo spravi. (Živahna veselost in odobravanje v središču.)

Posl. Višnikar je v faktičnem po-pravku konstatoval, da je psa le povsem tiho in mirno omenil, tako da njega ni mogel drug nihče slišati, nego sam Kalan.

Na predlog posl. Kalana se je glasovalo o njegovem predlogu imenoma. Izid glasovanja je znan. Deželni glavar pl. Detela, ki se je vzdržal glasovanja, je to motiviral z žalostnim okvirom, v katerem je tekla debata, kar je klerikalce tako raztogotilo, da so glavarja v »Slovenca« napadli.

Posl. Višnikar je utemeljeval resolucije, katere je stavil že v finančnem odseku, in katere smo navedli zadnjič v poročilu o proračunskih predlogih in resolucijah finančnega odseka pod točkami VI., VII. in VIII.

Govornik je omenjal, koliko je dežela storila in žrtvovala za svoja občila v poslednjih 10 letih. Samo za letošnje leto znaša potrebščina 100.000 gld. Po cestnem zakonu z leta 1889. se je sprejel velik del važnejših okrajnih cest mej deželne ceste. Od tedaj se je obrnilo mnogo na bolje. Gradile so se nove ceste in preložile stare. S tem se je olajšal promet v mnogih krajih in so se skrajšale daljave.

Dežela je storila, kar je mogla, radi tega ima pa pravico zahtevati od javnih oblastev, da se tudi ona ravna po novih obdilih, posebno pri službenih potovanjih. Zastarele distančne razkaznice v mnogih krajih niso več resnične. Predlagana resolucija nima namena, da bi se vse cestne zveze v posameznih okrajih na novo in takoj premenile, ampak da se odpravijo vsaj kričeče nepravilnosti in krivice, katere so v dotičnih okrajih dobro znane.

Po deželnem zakonu in tarifu o občinskih taksah z dne 3. decembra 1868. imajo občine na Kranjskem pravico za vročbe strankam zahtevati pristojbino od 5 do 10 kr. pri daljavah po 4 km, nad 4 km pa 11 do 21 kr. za vsako vročbo. V to je treba občinskega sklepa in pritrditve deželnega odbora.

Govorniku se ne zdi pravično, da se dela razlika z ozirom na oddaljenost posameznih krajev. Prebivalci, ki so bliže uradnih sedežev, imajo že itak od tega mnogo drugih ugodnostij ter ni upravičeno, da za vsak uraden posel poleg tega še manj plačujejo.

Sodne vročne pristojbine znašajo pri daljavah nad 3-8 km od sedeža sodišča 17½ kr. za vsako vročbo. Govornik pripo-roča, da naj se vse vročnine brez razlike na daljave določijo na 10 kr. To se name-rava tudi na Koroškem in Štajerskem in s tem pridemu tudi v soglasje s poštami.

Naše poštarsstvo se je v posled-njih 30—40 letih nenavadno močno raz-vilo. Delo pri poštah se je ogromno po-množilo, vpeljale so se poštne hranišnice in chekni obrat. Tudi davčna in justična reforma je naklonila poštam mnogo dela. Poštari in poštni upravitelji imajo tedaj mnogo več dela in odgovornosti, a staro plačo in nikakih pravic do starinskih do-

klad in pokojnin. Pravno razmerje poštarjev ni določeno.

Da so večje pošte na deželi preoblo-žene, dokazuje najbolje to, kako se je po-množilo osebje pri nekaterih poštah, katere so se podržavile, n. pr. Št. Peter, Tržič in Novo mesto.

Državnim uradnikom so se v 25 letih dvakrat zvišale plače, pri poštah se je ogromno pomnožilo delo, a za zboljšanje gmotnega stanja poštarjev in upraviteljev se ni zgodilo nič izdatnega. Prizadevanje naših poštarjev je tedaj umevno in upra-vičeno. Na postranske zaslužke se pri večjih poštah ne more misliti, ako hoče poštar sam opravljati službo.

Predlagana resolucija je tedaj opravičena.

Končno omenja govornik še nujno potrebo že dne 15. februarja 1895. skle-njene okrajne ceste od Moravč mimo Turna do Čateža. Stroški so proraču-njeni na 10.540 gld., od katerih je zagoto-vila dežela tretjino. Okoli 4 km dolga cesta ima 39 klancev in do 20 % strmine. Denar za korekturo, ki bi stala po proračunu 5396 gld., bi bil zavržen. Primerna poprava stare ceste se govorniku ne zdi mogoča. Preložitev je nujno potrebna, žal, da si ji ustavlja načelnika cestnih odborov v Li-tiji in Trebnju in tudi župan moravški.

Govornik prosi deželnega glavarja kot referenta v cestnih zadevah, da naj čim preje gre z deželnim inženirjem na lice mesta, da se sam prepriča o prežalostnem stanju ceste od Turna do Čateža in kako nujno je, da se preloži.

Posl. Pfeifer je priporočal zgradbo belokranjskih železnic, na kar mu je posl. Murnik obširno pojasnil sedanje stanje te zadeve.

Posl. Modic je predlagal, naj deželni odbor poskrbi, da se cesta mej Orehkrom in Prestrankom ne bo zapirala in posl. Zelen ga je podpiral.

Posl. Kajdiž je govoril o cesti Vo-dice-Brnik, na kar mu je pojasnil stvar deželni glavar pl. Detela, in o cesti iz Ljubljane v Kranj.

S tem je bila proračunska razprava končana in so bili sprejeti vsi predlogi in vse resolucije. Potrebščina za leto 1899. znaša 1.463.734 gld., pokrije pa 175.282 gld., torej je primankljaja 1.288.452 gld.

Prošnja »Dram. društva« za izredno podporo 1500 gld. je bila po poročilu posl. Hribarja odklonjena.

Posl. baron Rechbach je poročal o razdelitvi blejske občine in je predlagal, naj se razdeli v dve občini, Bled in Ribno, kateri predlog je bil sprejet po daljši debati. Ta debata je bila posebno zanimiva radi govora posl. Ažmana, s katerim govo-rom se bomo še bavili.

Koncem se je posl. dr. Majaron podal samostalni predlog, s katerim se vlada pozivlje, naj čim prej ustanovi v Ljubljani nadsodišče.

V Ljubljani, 15. maja.

K položaju.

„Czasu“ pišejo z Dunaja: V zadnjem času je dunajsko časopisje, zlasti pa nemško-liberalno, raztrosilo v svet toliko nesrečnih vestij, da bi moral vladni časni-karski biro ves svoj čas posvetiti dementi-tijem, katerim pa bi se ne verjelo povsod. Sicer pa so te izmišljotine izraz želja nemške opozicije, ki skuša na vsak način, kako bi sedanji vladi njeno nalogo čim najbolj obtežila. Iz tega sledi, da so vsa poročila o rekonstrukciji kabineta, o izja-lovljenih pogajanjih s Čehi, o neslogi na desnici, da, celo o spremenjeni politiki poljskega kluba čisto navadne laži nemško-liberalnih časopisov. Gotovo je, da se bode serija senačnih izmišljotin nadaljevala, zato je treba, da je čitatelj vedno nezaup-ljiv napram dunajskemu časopisju. Kar se tiče sedanjega političnega položaja, se mora naglašati, da ni sedaj težišče v jezi-kovnem vprašanju nego v ogerski nagodbi. Konference ministrov so sicer za sedaj pretrgane, iz česar pa še ne sledi, da je dospela zadeva do kritičnosti, akoravno treba priznati, da sta stališči naše in ogerske vlade precej kontrarni. — „Gazeta Narodowa“ poroča, da so pripravljeni Čehi v jezikovnem vprašanju na največje konce sije ter da je posebne važnosti vprašanje, v koliko so odnehali v svojih zahtevah zmerni Nemci. Naglašajo pa, da vlada ni kakor ni primorana, da napravi v jezi-kovnem vprašanju odločilni korak. Ako bo

vlada videla, da njene težnje ne najdejo pravega odziva, bode opustila vso akcijo. Od tega je tudi odvisno, kdaj se snide državni zbor.

Jezikovno vprašanje in Jugoslovani.

Po binkoštih se sestane izvrševalni odbor desnice. Na tej konferenci se bo go-vorilo o jezikovnem in o nagodbenem vprašanju. „Obzor“ piše glede stališča, katero morajo zavzeti na tej prevažni konferenci jugoslovanski poslanci, tako-le: Za ves odbor je važnejše vprašanje: kdo in kako reši jezikovno vprašanje? To je stvar načelna, ki zaseka v program desnice, da, rekli bi celo v njeno sestavo. Pa naj se reši to vprašanje kakorkoli, mi mislimo, da z obzirom na to, kar se godi v primor-skih pokrajinah Avstrije, mora eksekutivni odbor desnice enostopiti in ener-gično spregovoriti z vlado. Da mora češko vprašanje igrati glavno vlogo v Avstriji, o tem ni dvoma, kakor tudi ne o tem, da morejo imeti Čehi na desnici glavno besedo ter da imajo v slovenski solidarnosti mo-narhije prvo mesto. Ali ta prednost ne daje Čehom le nekih pravic, nego tudi dolž-nosti, a v prvem redu, da vzamejo pod svojo zaščito tudi ostale Slovane, ki so vedno z njimi, ter da premotrivajo svoje vprašanje vedno z ozirom na razmere, po-trebe in pravične zahteve ostalih Slovanov, svojih somišljenikov. Vsi vemo in vsi vi-dimo, kako je na Primorju. Ali more izvr-ševalni odbor desnice iti mimo tega nez-nosnega stanja? Ali se more jezikovno vprašanje rešiti le za Češko, a dovoliti, da traja še nadalje v primorskih pokrajinah današnji obupni položaj? Ako se mora rešiti to vprašanje na Češkem, je nič manjša potreba, da se reši v primorskih pokrajinah in v Dalmaciji. Italijanski hegemoniji in prepotenci se mora napraviti kraj. Zato mora zadovoljiti Thun ves izvrševalni od-bor desnice. Jezikovno vprašanje se mora rešiti za vse narode v Avstriji; ako pa se prezre Hrvate in Slovence, potem — piše „Obzor“ — bi bili Hrvati in Slovenci pri-morani zapustiti desnico ter odreči vladi vsako podporo.

Banffy — opozicijonalac.

Banffyja, bivšega ogerskega ministe-rskega predsednika, silno grize, da se je moral umakniti pl. Széllu. Zato snuje v magnatski zbornici proti sedanjemu kabi-netu ostro opozicijo iz raznih strank, ki se protivijo Szélluovim cerkvenim reformam. Opozicija misli nastopiti v jeseni. Takrat se baje državni zbor radi kvotnega vprašanja razpusti, in Banffy misli zajedno pokopati tudi Szélla.

Mirovna konferenca.

V četrtek, 18. maja opoldne se otvori mirovna seja v Haagu. Nizozemski zunanji minister, Blaufort bode pozdravil zborovalce imenom kraljice; predsednikom bo izvoljen ruski zastopnik, poslanik pl. Staal, ki bo imel pozdravni govor. Kraljice ni v Haagu, nego se vrne tja koncem t. m. Prvi so dospeli v Haag turški zastopniki, nato ja-ponski. Avstro ogerski pridejo dne 16. t. m. Zjedinjene države so baje jako vnete za mirovna sodišča ter hočejo predlagati, da se vsaka preporna stvar, ki bi mogla iz-zvati vojno, predloži mirovnemu sodišču.

Izmišljen atentat.

Te dni se je vršila pred porotnim so-diščem v Jakinu velezanimiva obravnava. Obtoženec je bil tajni policijski agent Mario Bazzani, ki si je nameravani atentat anar-histov na nemškega cesarja izmislil. V Aleksandriji živi mnogo italijanskih anar-histov, katere naj bi Bazzani nadzoroval. Ko je hotel priti Viljem II. s cesarico v Aleksandrijo, si je hotel „zaslužiti“ Bazzani ime rešitelja nemške cesarske dvojice. V to svrhu je napravil dve sila nevarni bombi, kateri je del v zabojček za steklenice ko-njaka ter je poslal ta zabojček po nekem Arabcu v vinarno anarhista Parrinija. Nato je Bazzani naznanil Parrinija, da hoče nemškega cesarja umoriti. Italijanski kon-zulat je dal Parrinija nemudoma zapreti, saj zabojček z bombami se je tudi našel v njegovi vinarni. Našli so tudi več anar-hističnih knjig ter skrivno tiskarno. Poli-cija je aretirala nato še več drugih anar-histov, katere je obdolžil Bazzani, da so v zvezi s Parrinijem. Posledica te lažnjive ovadbe so bile dolgotrajne, težavne in drage preiskave. Nemški cesar se ni upal v Egipt, nego se je vrnil rajši domov. Izka-zala pa se je končno vsa resnica, in te dni je bil Bazzani obsojen v ječo za 7 let in 6 mesecev. Nikdar več ne more biti

državni uradnik. Anarhisti so bili obsojeni le radi tajnega društva in radi tiskarne.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. maja.

— **Osobna vest.** Davčni oficijal v Kamniku, g. Karol Exel, je premeščen v jednaki lastnosti k okrajnemu glavarstvu v Mariboru.

— **Deželni zbor kranjski** ima jutri ob 9. uri dopoldne sejo. Na dnevnem redu je mej drugim poročilo o dr. Majaronovem predlogu glede ustanovitve nadsodišča v Ljubljani, dalje železnica Trebnje-Tržišče, poročilo posebnega odseka o konsumnih društvih in regulacija plač deželnih uradnikov in slug.

— **Častna zadeva dr. Žitnika.** Klerikalna stranka in dr. Žitnik sta drug drugu vredna. „Gliha vkup štrih“, pravi star pregovor in njegovo resničnost potrjuje sobotni „Slovenec“. Ta je na prvem mestu priobčil znano izjavo dr. Šušteršiča, katera je bila že štiri dni prej zagledala luč sveta v graški „Tagespost“, predno je našel pot v oficijalno glasilo klerikalne stranke, zadaj pa je „Slovenec“ prinesel dolgo odprto pismo, v katerem se opira zamorec dr. Žitnik. Že dejstvo samo kaže dovolj vso neiskrenost Šušteršičeve izjave. Ne bomo preiskovali, je-li kaj resnice na govoricah, da je dr. Šušteršič s svojo izjavo v „Tagespost“ postavil klerikalno stranko pred fait accompli, da je izjavo obelodanil na svojo pest, in ne da bi vodstvo stranke o tem kaj vedelo. To so zgolj zadeve klerikalne stranke, katere nas nič ne brigajo; če so klerikalni deželni in državni poslanci voljni prenašati Šušteršičevo jerobstvo, je to popolnoma njihova stvar, in zato nas tudi ne tangira, če se je dr. Šušteršič s to izjavo res hotel dokopati Žitnikovega mandata ali ne. Pri bitih pa moramo še jedenkrat hinarjavstvo te izjave. V njej je rečeno, da je klerikalna stranka že lani pozvala dr. Žitnika, naj odloži svoje mandate, a Žitnik tega ni storil, nego je izstopil iz vseh klerikalnih odborov in iz kluba klerikalnih deželnih poslancev. Če je to res, zakaj tega klerikalna stranka ni razglasila, zakaj je to zamolčala? Vsaka honestna stranka bi bila pojasnila pred javnostjo svoje razmerje napram kompromitiranemu poslancu, že zategadelj, da ne pade nanjo nobena senca. Klerikalna stranka pa je molčala kakor grob.

In zakaj? Ker je računala, da se stvar pozabi. Najboljši dokaz tega je, da je dr. Žitnik tudi še po pozivu klerikalne stranke, naj svoje mandate odloži, ostal člen državnoborskega kluba slovenskih in hrvatskih poslancev, kar bi bilo absolutno nemogoče, da ga je klerikalna stranka poprej res smatrala nevrednim, biti člen njenega deželnozbornskega kluba. Z ozirom na to ne pripisujemo Šušteršičevi izjavi nobenega pomena in ne moremo od svoje prvotne sodbe nobene besede preklicati. Ravno toliko kakor dr. Žitnik je osramočena tudi klerikalna stranka, in je bilo popolnoma opravičeno, da smo ji očitali korupcijo in demoralizacijo. Na Žitnikovo opravičevanje se nam ne zdi potrebno reagirati, saj nima drugega namena, nego povedati svetu, da dr. Žitnik svojih mandatov za nobeno ceno ne odloži.

— **Spravljalnost goriškega deželnega glavarja dr. Pajerja.** Deželni zbor goriški je svoj čas sklenil, da nakupi za 100.000 gold. delnic vipavske železnice. Dež. odbor tega sklepa dolgo ni hotel izvršiti. Po odstopu prejšnjega glavarja, grofa Frana Croninija so se pa razmere v dež. odboru nekoliko premenile in je deželni odbor se obrnil do goriške zastavljalnice, naj mu posodi rečeno svoto. Lahki so znali stvar zavlačevati in zastavljalnica ni dala na omenjeno zahtevo toliko časa odgovora, dokler ni bil imenovan novi glavar. Sedaj je deželni odbor razveljavil poprej storjeni sklep glede najetja posojila za nakup delnic vipavske železnice in prav zaupnik Thun-Kaizlova ministerstva, prav novi deželni glavar dr. Pajer je to provzročil. In temu človeku pojó oficiozni listi slavo in ga „Fremdenblatt“ povzdiguje kot spravljlivega moža.

— **Iz deželnega zbora istrskega.** V petek je laška večina velikodušno sklenila, da „za sedaj“ ne razveljavi mandatov hr-

vatskih in slovenskih poslancev, dasi smatra sprejetimi pozive za povratek v zbornico. In zdaj so Lahji ponosni na ta dokaz svoje „milosti“ in svoje „prizanesljivosti“, za katero jim nihče, razen morda vlade, ni hvaležen. Vlada ni dopustila razveljavljanja hrvatskih in slovenskih mandatov, samo zato, ker ni dopustila razveljavljanja nemških mandatov v češkem deželnem zboru in razveljavljanja italijanskih mandatov v tirolskem deželnem zboru. Zato, da so se Lahji udali, jim je vlada seveda hvaležna, in njeni listi kade sedaj laškim mogotcem s tako vnamo, da samega dima ne vidijo brutalnosti in izzivanja, ki si jih dovoljuje laška svojata.

— **Stiska celjskih Nemcev.** Celjski mestni zastop jo je pošteno zavozil. Zabil je 68 tisočakov v popolno ponesrečeno mestno klavnico in zdaj ne ve, kje dobi zanj pokritja. V tej silni stiski napravili so imeniten načrt: Poganjajo se za to, naj politična oblast prisili okoličane, da morajo rabiti mestno klavnico in plačevati visoke pristojbine, ob enem pa so pritegnili del okoliške občine k mestni občini. Okoličanov pa ni prav nič volja, plačevati grehe celjskih kričadev, in se bodo namenjenih „dobrot“ z vso odločnostjo branili.

— **Razdelitev slatinske občine.** V zadnji seji dež. zbora štajerskega prišla je, in to že drugi razdelitev občine Slatna na vrsto. Nemci hočejo na vsak način to občino razdeliti, in sicer tako, da bi iz nje izluščili zdravilišče in iz njega ustvarili nemško postojanko. Ko je dež. zbor prvič sklenil to razdelitev, ni dotični zakon zadobil sankcije. Sedaj je dež. zbor ta sklep ponovil v zlic jako tehtnim in vsestransko utemeljenim ugovorom dr. Dečka, dr. Jurtele in Žičkarja, in dež. odbornik Reicher je brez ovinkov povedal, da Nemci ne bodo odnehali, in da bodo svoj sklep toliko časa ponavljali, da zadobi cesarjevo potrdilo.

— **Za železnico Grobelno-Slatina** do deželne meje je štajerski dež. zbor pripravljen, prispevati 400.000 gld., ako bo dotična delniška družba jamčila za zvezo s hrvaškimi železnicami ter naloženi kapital ne bo presegal svote 1.250.000 gld. Težava pri tem projektu je, da se ne ve kdo bo zidal zvezo od štajerske meje do hrvaških železnic.

— **Češki turisti** so bili 11. t. m. na Cetinju najpristronejše sprejeti. Knez Nikolaj je sprejel deputacijo 15 Čehov in Čehinj ter je goste prijazno pozdravil. Knežinja Milena je podarila damam svojo sliko. Čehom je bila knezova privatna ladja na razpolago, da so se vozili po Skadrskem jezeru. Čehi so se vdeležili tudi slavnostne gledališke predstave v proslavo zaroke princa Danila.

— **Metliško konsumno društvo**, ki je ravnokar izdalo uprav klasičen računski sklep za l. 1898, dela še vedno tako, kakor da zanj ne velja noben zakon. In čudno je, da je tudi politična oblast slepa in gluha za vse, kar dela to društvo. Okrajno glavarstvo je že dve pritožbi dobilo, v katerih so se nanašali konkretni slučaj nezakonega postopanja, a pritožbi še zdaj nista rešeni in konsumno društvo uganja še vedno tiste nezakonitosti, kakor prej.

— **Stipendijo za znanstveno potovanje po Francoskem** je naučno ministerstvo podelilo profesorju na ljubljanski višji realki, g. Laharnerju.

— **Himen.** Poročila sta se danes v Sevnici ob Savi g. dr. Fr. Vidic, ces. kr. urednik državnega zakonika in gđ. Márica Cimperšek, učiteljica. Čestitamo!

— **Zlata poroka.** Jutri, t. j. 16. t. m. praznujeta stariša gospe Svetčeve v Litiji Lovro in Ivana Turo svojo zlato poroko. Oče je bil rojen leta 1814, mati pa l. 1819. Ker sta oba še precej krepka, nadejati se je, da bosta dočakala še dijamantasto poroko. — Čestitamo!

— **Trgovsko bolniško in podporno društvo** v Ljubljani imelo je včeraj dopoldne v mestni dvorani letošnjo redno glavno skupščino, katere se je udeležilo okolo petdeset članov. Ravnatelj društva g. Emerik Mayer otvoril je zborovanje s kratkim odgovorom, potem pa je njegov namestnik g. Treun, ki posluje ob enem tudi kot blagajnik in poslovodja, poročal o poslovanju in stanju društva za l. 1898. Izrednih podpor prejelo je društvo v pretečenem letu v znesku 3800 gld. in sicer: volilo ces. svet. Thomana 2000 gld., volilo gospodične P. Hočevar 300 gld., prispevek

kranjske hranilnice 300 gld. in štiri dobiček trgovskega plesa 1300 gld. V zmišlu društvenih pravil dobila je polovico teh izrednih podpor bolniška blagajna polovico pa podporni sklad. Koncem lanskega leta imelo je društvo 596 članov in sicer 6 častnih, 35 podpornih, 540 pravih in 15 vajencev. Število članov se je lani za 7 pomnožilo. Obolelo je 1898 leta 189 članov. Troški bolniške blagajne znašali so 9506 gld. 23 kr., redni dohodki pa le 6891 gld. 80 kr. Podpor podelilo se je lani v skupnem znesku 1530 gld. Društveno premoženje znašalo je koncem lanskega leta 109.763 gld. 81 kr. in se je v podpornem oddelku pomnožilo za 3991 gld. 41 kr., pri bolniški blagajni pa zmanjšalo za 714 gld. 43 kr. Občni zbor vzel je poročilo brez ugovora na znanje ter po predlogu revizijskega odseka ravnateljstvu podelil absolutorij. Za tekoče leto dovolil je občni zbor naslednje podpore: 2 članoma po 25 gld. mesečno, 3 po 20 gld., 1 po 15 gld. in 2 po 10 gld. vsak mesec. Namesto pokojnega Skabrneta bil je v ravnateljstvo izvoljen gospod Ivan Samec, poslovodja tvrdke V. Petričič. V revizijski odbor bili so per acclamationem izvoljeni gospodje: Alojzij Jenič, Alfred Ledenic in Urban Zupanec, na kar je občni zbor še izrekel ravnateljstvu zahvalo za uspešno in vestno delovanje.

— **Politično društvo „Sloga“ v Gorici** imelo bo dne 25. t. m. svoj letni občni zbor. Kakor se nam piše iz Gorice, utegne biti ta občni zbor jako zanimiv in pomemben za razvoj političnih razmer na Goriškem.

— **Spletkarenje takozvanih krščanskih socijalistov v Trstu.** Pod tem zaglavjem poroča „Edinost“ da so tržaški „krščanski socijalisti“ začeli spletkariti proti slov. političnemu društvu. „Edinost“ je prepričana, da se ti naklepi izjalovijo, in mi to tudi iskreno želimo. Morda spozna sedaj spoštovani tržaški list, da so si krščanski socijalisti povsod jednaki in da imajo povsod samo namen delati zdražbo in razkol.

— **Dopis z Bleda**, katerega smo priobčili v št. 102, nam je v toliko popraviti, da si nadučitelj in kaplan dosedaj niti v šoli niti pri učiteljskih konferencah nista nasprotovala. Sicer pa le konstatujemo, da g. Fran Rus dotičnega dopisa ni pisal in da sploh ni z njim v nobeni zvezi.

— **Prostovoljno gasilno društvo** ustanovilo se je v Vogljah pod Kranjem. To gasilno društvo je velikega pomena z ozirom na to, da v vsej okolici razum v šenčurji ni nobenega gasilnega društva. Vse okoličanske vasi so bile prepuščene do sedaj ob požarih oddaljenim gasilnim društvom, katera so največkrat umevno prekasno prišla na pogorišča. Terboje pogorele so pred nekaterimi leti do tal, ker ni bilo od nikoder pravočasne pomoči. Novoustanovljenemu gasilnemu društvu klisemo: „Mnoga leta sosedom in bratom: na pomoč!“

— **Nevihla v Novem mestu.** Dne 12. t. m. popoldne mej 4. in 6. uro je po Novem mestu in okolici razsajala silna nevihta. Strela je na več mestih vdarila in na prostovem vrtu razkrala hruško. Nekaj korakov od te hruške se je mudila neka delavka, kateri pa se ni nič zgodilo.

— **Nova orožniška postaja** se je ustanovila v Vačah v litijškem okraju.

— **Skušnje učiteljske usposobljenosti.** Pred izpraševalno komisijo v Kopru so napravili minul teden skušnje učiteljske usposobljenosti za slovenske oziroma hrvatske ljudske šole sledeči gg.: Anton Bezeg, učitelj v Borštu, Ana Klančič, učiteljica v Gorici, Martin Kranjčič, učitelj v Št. Vidu (Štajersko), Kazimir Rade, učitelj v Buzetu, Josip Kraljič, učitelj v Dragučah, Romana Osana, učiteljica v Loparjih pri Slov. Bistrici, Jelica Radivoj, (z odliko) učiteljica v Omišlju, (otok Krk), Vinko Trobec, učitelj v Marzagah pri Kopru in Ivan Vuga, učitelj v Rihenburgu.

— **Spominske dopisnice na proslavo stoletnice rojstva A. S. Puškina** je izdala tiskarna J. Slovaka v Kroměřiži na Moravskem. Na teh dopisnicah so naslikani razni kraji, koder je Puškin prebival, in različni prizori iz njegovega življenja. Te dopisnice so prijeten spomin za vsakega čestilca velikega slovanskega pesnika Pu-

kina, šegar znamenita dela so „Gott sei Dank“, znana tudi Slovincem. Imenovana tiskarna je izdala tudi mnogo drugih dopisnic s podobami iz Rusije, Češke, Moravske itd. Kolekcije s podobami raznih mest in pokrajin je dobiti sto po 1 gl. 70 kr.

— **Nova pošta.** Dne 1. junija 1899 odpre se v Podgori, okraj Gorice, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisarniko in vožao pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštno-hranilniškega urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom v Gorici, (mesto) po vsakdanji dvakratni poštposti.

— **Predstave Šilukov** na dirkališču slovenskih kolesarjev so privabljale včeraj vse popoldne prav do večera zelo mnogo gledalcev. Družba sestaja iz dvajsetero moških ženskih in otrok. Moški, krepke, dokate postave, so oblečeni v kratke hlače, okoli ledij pa imajo privezane kože; ženske in otroci so oblečeni v nekake tunike. Da bi se kazali občinstvu v izvrini afričanski goloti, jim brani policija, še bolj pa naš mraz. Ženske so kakor moški močne, jedre prikazni, njihovi obrazi pa so znatno simpatičnejši, manj divji in imajo manjše, tanke ustnice. Nekatere mej njimi so prav šegave ter se odlikujejo z velikimi črnimi očmi. Zlasti ljubka pa sta dva otroka, prava dobrovoljčka, prav čednih obravkov. Plesi Šilukov so nekoliko podobni naši četvorki, pri kateri pojejo moški in ženske neke monotone pesmi. Dva moška in deček pa delajo godbo na dveh bobnih in na nekem glasbilu, ki je podobno harpi, ima pa le pet debelih strun. Ob plešitvi imajo Šiluki pet šotorov iz pletene slame.

— **Razpisane službe.** Pri okrajnem sodišču pri Št. Lenartu na Štajerskem mesto kancelijskega oficijala I. razreda. Prošnje do 19. maja pri predsedstvu okrož. sodišča v Mariboru. — Pri okrož. sodišču v Ljubnu mesto kancelista extra statum. Prošnje do 5. junija pri predsedstvu. — Pri političnih oblastvih na Kranjskem dve mesti vladnih oficijalov v X. event. mesto okr. tajnika v X. čia. razredu, ali vladnega kancelista v XI. razredu. Prošnje do 21. maja pri deželnem predsedstvu v Ljubljani. — Pri višjem deželnem sodišču v Gradcu mesto sluga s plačo 300 gld. in 25% starostno doklado. Prošnje do 9. junija pri predsedstvu istotam.

* **Strašna smrt.** V petek se je dogodila na progi zahodne železnice grozna nesreča. Blizu postaje Unter-Tullnerbach se je vrgla neka ženska pod poštni vlak, ki je prihajal iz Solnograda. Strojevodja je to videl, toda vlaka ni mogel več ustaviti. Brzovjatil je v Purkersdorf uradniku, kateri je takoj sporočil županu, kaj se je dogodilo. Ko je prišla komisija na lice mesta, je našla na progi najprej rujavco veliko ruto, nekaj korakov naprej črn robec, nekaj dalje je ležalo novorojeno mrtvo dete, par korakov od tega pa so našli žensko glavo ter posamezne dele telesa. Ženska je bila stara 30-40 let. Kdo je in od kod, dosedaj ni še znano. Tudi se ne vé, je-li storila grozni čin v hipni blažnosti, ali se je hotela usmrtiti.

* **Otroka ubijalca.** Iz Gospiča poročajo: Pred nekaj dnevi je udaril tu 12letni deček Katič 15letnega Ivana Pezelja s palico tako po glavi, da mu je lobanje popolnoma razbil in je Pezelj malo časa za tem umrl. — Iz Baje pa javljajo, da je šel nedavno neki Matija Nagy s ženo in triletnim dečkom v Beracska na obisk k svojemu sorodniku Štefanu Szűcsu. Stariši so govorili ter pustili otroka Matije Nagyja ter prav toliko starega sinka Štefana Szűcsa sama v sosednji sobi. Tu je vzel mal izšűcs nabiti samokres s stene, ki se je sprožil ter tako zelo obstrelil Ivana Nagyja, da je na potu domov umrl.

* **114 let star.** V mestu Tulcea v rumunski Dobruši je umrl te dni V. Radeč, ki je bil pri ustanovitvi mesta ter je bil torej precej starejši kakor Tulcea. Ko so bili v Dobruši še Turki gospodarji, je bil ugleden uradnik, a tudi pozneje je užival splošno spoštovanje. Do zadnjega dne je imel čist razum.

* **Izvanredna redoljubnost.** Ameriški milijonar Parkež Mazon v Chicagu je bil silno natančen ter redoljuben človek. Ko je nedavno zbolel ter je čutil, da ne bo več dolgo živel, pozval je k sebi duhovnika, dirigenta cerkvene godbe ter predsednika pogrebne družbe. S temi se je dogovoril kakšen pogreb hoče imeti. Dan pozneje pa je bila pri bolnem milijonarju generalna vaja. Duhovnik je izvajal pogrebne ceremonije ter

je moral povedati svoj nagrobni govor, dirgent je pripeljal seboj pevce, da so zapeli pesmi žalostinke in predsednik pogrebne družbe je moral predložiti natančne risarije in načrte vseh pogrebniških dekoracij. Tu pa tam je Mason kaj popravil ali izpremenil. Ko je bilo vse urejeno, je pa redoljubni milijonar — umrl.

Književnost.

— „Mittheilungen des Musealvereines für Krain“, XII. letnik, št. 2, prinaša nastopno vsebino: „Die Pest in Laibach“ von Prof. J. Vrhovec; „Das Klima von Krain“ von Prof. F. Seidl; „Die Schmiedezunft in Weixelburg“ von K. Črnologar; „Der Adel in Krain“ von A. v. Globočnik. Torej sami Slovenci pišejo v nemške „Mittheilungen“! — Globočnikov spis je le golo naštevane plemiških imen in letnic, kdaj so bil dotični povzdignjeni. Komu naj to koristi? Naj bi vsaj kaka opazka bila iz Kneschkevega „Adelslexicon“, ali pa iz Wurzbachovega „Biograph. Lexicon“.

— V. Klaić, **Historički zemljovid Hrvatske**. Pod tem imenom je izšel stenski zemljovid Hrvatske, Dalmacije, Bosne-Hercegovine in vseh slovenskih pokrajin. Glede poslednjih je opaziti več pomot, n. pr. „Bovec“ (Bolec). „Virunum“ ni stal na mestu sedanega Celovca, nego vsaj dve uri bolj proti severovzhodu. „Gradus“ je na napačnem mestu narisan, ravno tako „Nevidunum“. Acerva (pravično „Acervo“) tudi ni stala v Višnjigori, nego blizu železniške postaje Zatičine. S. R.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 15. maja. Ministerski predsednik grof Thun se je povrnil z Morave, in je popoldan predsedoval seji ministerskega sveta.

Dunaj 15. maja. Poljedelski minister baron Kast je danes z dvema dvornima svetnikoma odšel v Dalmacijo na inspekcijo.

Dunaj 15. maja. Jutri ima pododsek nemških opozicijskih strank sejo, da se dogovori glede skupnega nemškega programa, tekom prihodnjih dni pa bo plenarna seja klubovih pooblaščenec. Program se razglasi v nedeljo jutraj.

Dunaj 15. maja. Iz deželnega zbora izstopivša opozicija je imela včeraj in danes daljše posvetovanje glede nadaljnega postopanja. Na današnje posvetovanje je bil knez Auersperg brzojavno poklican.

Lvov 15. maja. Katoliški shod, ki se je včeraj tukaj vršil, se ni dobro obnesel. Prišlo je do resnih konfliktov s socijalnimi demokrati. Slednji so zasedli ves prostor pred zborovališčem in prepevali delavske pesmi. Prišlo je do velike rabuke. Policija je aretovala osem delavcev, katere so njih tovariši poskusili osvoboditi. Ker se policija ni mogla ubraniti navala, ji je prišlo na pomoč vojaštvo. Infanterija in huzarji so socijalne demokrate razgnali. Aretovali so se izročili sodišču. Pri teh rabukah je bilo več oseb ranjenih, mej njimi tudi več redarjev, na katere so izgrezniki metali kamne.

Budimpešta 15. maja. Ministerski predsednik Szell in nekateri ministri se udeležijo razkritja Albrehtovega spomenika in se bodo pri tej priliki nadaljevala pogajanja mej avstrijsko in mej ogrsko vlado glede nagodbe.

Budimpešta 15. maja. Po jako kratki razpravi je poslanska zbornica sprejela vse nasvetovane premembe in poostrenja državnozbornskega pravilnika.

Monakovo 15. maja. Baron Heyl je daroval tri milijone mark za zdravljenje tuberkuloze.

Rim 14. maja. Novo ministerstvo bilo je danes zapriseženo. Predsednik je zopet Pelloux, minister zunanjih del je vojvoda Visconti-Venosta, finančni minister Carmine, vojni minister je general Murri, učni minister pa Baccelli.

Madrid 15. maja. Vsled velikih in krvavih izgrediv je vlada v Valladolidu razglasila obsedno stanje.

Narodno gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica v Kranji** je tudi v šestem upravnem letu lepo napredovala; najlepši dokaz temu napredku ter zaupanju in zanimanju občinstva za hranilnico je veliko število vlog, katerih stanje je koncem 1898. leta za 221.111 gld. 34 kr. večje nego koncem 1897. leta. To zdatno povišanje vlog pojavilo se je brezdvomno vsled tega, ker je hranilnica s 1. marcem 1898. leta vpeljala za stranke poslovanje vsak dan in ker je sklenila plačevati iz svojega 1 $\frac{1}{2}$ % rentni davek od vložnih obrestij, tako da se vlagateljem plačujejo od njihovih vlog polne 4% obresti brez vsakega odbitka. In zvišalo se ni samo stanje vlog, dvignili so se tudi ostali obratni računi, dosegel se je v letu 1898 tudi večji skupni čisti dobiček, namreč svota 4025 gld. 69 kr., ki presega skupni čisti dobiček 1897. leta za 718 gld. 77 kr. Poslovanje hranilnično se je v posameznih strokah razvilo na sledeči način: Hranilnica imela je tekom leta 1898. vseh denarnih prejemkov 706.740 gl., 38 $\frac{1}{2}$ kr., vseh izdatkov pa 707.939 gld. 36 kr. skupnega denarnega prometa tedaj 1.414.669 gld. 74 $\frac{1}{2}$ kr., za 497.730 gld. 48 $\frac{1}{2}$ kr. več nego tekom leta 1897. Hranilnih vlog prejela je tekom leta 1898. 441.579 gld. 74 kr., izplačala pa svoto 244.818 gld. 54 $\frac{1}{2}$ kr. in je tedaj več prejela nego izplačala 196.761 gld. 19 $\frac{1}{2}$ kr. Ako se prištejejo k tej svoti vložne obresti, katere je hranilnica v letu 1898. pripisala h kapitalu, namreč 24.350 gld. 14 $\frac{1}{2}$ kr., in stanje vlog koncem 1. 1897. 531.454 gld. 36 kr., iznaša stanje hranilnih vlog koncem 1898. leta 752.565 gld. 69 kr. Ta svota naložena je na 2841 knjižicah; vsaka vložna knjižica vredna je povprečno 264 gl. 89 $\frac{1}{2}$ kr. Na hipotečnih posojilih izplačalo se je tekom 1898. leta 120 strankam 121.900 gld., stanje koncem 1897. leta iznašalo je pa 321.485 gld. 07 kr., ako se pa od svote 443.385 gld. 07 kr. odšteje na hipotečna posojila vrnjena svota 14.453 gld. 68 kr., iznaša stanje hipotečnih posojil koncem 1888. l. 428.931 gld. 39 kr., katero je za 107.446 gl. 32 kr. večje nego koncem 1. 1897. Koncem leta 1898. imela je hranilnica 549 dolžnikov, in vsak dolžnik dolguje hranilnici povprečno 781 gld. 29 $\frac{1}{2}$ kr. Skupna svota hipotečnih posojil je za 52.648 gld. 54 kr. večja, nego je polovica, a za 72.779 gld. 4 kr. manjša, nego sta dve tretjini vseh vlog. Račun efektov povišal se je za 71.993 gld. 45 kr. in je stanje istega iznašalo koncem 1898. leta 154.562 gld. 45 kr. Stanje tekočega računa iznaša 149.509 gld. 54 $\frac{1}{2}$ kr., za 35.816 gld. 12 $\frac{1}{2}$ kr. več, nego koncem leta 1897. Skupna aktivna hranilnična iznašajo z dnem 31. decembra 1898. leta 761.323 gld. 19 $\frac{1}{2}$ kr., skupna pasiva pa 757.557 gld. 14 kr., tako da iznaša čisti dobiček pri upravnem imetju 3706 gld. 5 $\frac{1}{2}$ kr. Ako se prišteje k temu dobičku še dobiček iz poslovanja splošne rezervne zaklade z 230 gld. 53 $\frac{1}{2}$ kr. in iz poslovanja posebne rezervne zaklade 29 gld. 10 kr., izkaže se skupni čisti dobiček s 4025 gld. 69 kr. Čisti dobiček pri upravnem imetju v znesku 3766 gld. 5 $\frac{1}{2}$ kr. izročil se je splošni rezervni zakladi, ki se je vsled tega povišala na 9864 gld. 92 $\frac{1}{2}$ kr., to je 131% vseh vlog. — Posebna rezervna zaklada iznaša koncem leta 1898. le 97 gld. 56 kr., ker se je iz iste pokrila razlika pri efekti po kurzu z dne 31. decembra 1898, ki je nastala vsled tega, ker so kurzne cene koncem leta 1898. skoro pri vseh papirjih padle.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

„Ugajate mi vse jedno!“ končal je agent. „In zmenila se bova. Jutri Vas poiščem v bazarju!“ Komaj je agent odšel, približal se je kapelniku natakhar in mu zašepetal na uho, da sedi v loži intendant dvorne opere, ter želi s tenoristom skrivaj govoriti.

Rudolf je bil kakor omamljen. Kaj neki se je zgodilo? Večkrat se mu je že svetovalo, naj gre h gledališču, a on ni nikdar resnično tega premišljeval, ker ni imel sredstev, da bi se izvežbal. In da bi kdo drugi to prevzel, da bi ga dal na svoje stroške šolati, to se mu je do cela nemogoče zdelo.

Intendant je prav prijazno in uljudno z njim govoril: „Jaz sem Vas prej, na pro-

vzročitev svojega prijatelja kapelnika poslušal. Vi imate v resnici jako lep glas, in pripravljen sem, Vas na stroške dvorne opere šolati dati.“

To ni bil sen! Elegantni kavalir, z dolgimi, zaviti brki, ta splošno znana oseba, stala je živa pred njim, mu ponudila engagement — bilo je vse resnično, akoravno prekrasno!

Kapelnik stisnil mu je glasovirni izvleček „Siegfrieda“ v roko.

„To Vam bodi evangelij, moj sin,“ rekel je mehko. Stari mož je bil ves srečen.

Le težko je dobil Rudolf drugega dopoldne od svojega šefa privoljenje iti k intendantu. Podpisani kontrakt v žepu vrnil se je ter zahteval svoj odpust.

„Na kraljevo opero!“ ponovil je principal. „I seveda, ljubi moj, s to pač ne morem konkurirati! Upam pa, da ne boste popolnoma pozabili na Viktorija-bazar.“

Ko je zvečer je prodajalec vse stvari v red spravil in odšel, je spadal tudi on k osebju dvorne opere! Zdaj mu bode že prej mogoče Štefanijo snubiti.

(Dalje prih.)

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Upeljati kavo, ki bi pospeševala zdravje in ki bi ob enem nadomestila neredilno, našim živcem škodljivo bobovo kavo, ali jo vsaj storila neškodljivo, to so skušali že dalj časa doseči vestni zdravniki in prijatelji človeštva. V Kathreiner-Kneippovi sladni kavi se je slednjič našlo nadomestilo, za to tako splošno razširjena navada, ki se skoro ne da več pogrešati, da se popije enkrat ali dvakrat na dan, tudi večkrat, nekoliko tople kave, katere zdravju ne škoduje, ki pa vendar zadovolji našemu namenu. Kathreiner-Kneippova sladna kava se je skazala zlasti glede priljubljenega okusa bobove kave kot njena najizvrstnejša primes namesto doslej običajnih pomočkov, ki niso bili drugega kakor barvila. Samo ta kava ohrani ta dobi okus, ga stori še mnogo boljše, milejšega in prijetnejšega. Slednjič se z uporabljevanjem tega domačega izdelka (ki je pristen le v znanih izvornih zavrtkih z imenom Kathreiner, nikoli na vago na prodaj) v vsaki družini precej prihrani, in služi torej ta kava splošni blaginji v dvojnem oziru.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Zemljišče vlož. št. 98, kat. obč. Topole, cenjeno 800 gld., dne 19. maja v II. Bistriči.
Zemljišča vlož. št. 24 in 25, kat. obč. Osredok, cenjena 1851 gld., dne 19. maja v Cirknici.
Posestvo vlož. št. 103, kat. obč. Radeče, cenjeno 2500 gld., dne 19. maja v Radečah.
Zemljišča vlož. št. 27, kat. obč. Lože in št. 886 k. o. Vipava, cenjena 700 gld., dne 19. maja v Vipavi.

Posestvo hiš. št. 13 v Sostrem, gosp. poslopja in zemljišča, vlož. št. 22, kat. obč. Sostro, cenjeno 4369 gld. 80 kr. in 191 gld. 70 kr. dne 23. maja v Ljubljani.

Okolu 500 slannikov raznih vrst se bode prodalo dne 25. maja v Domžalah, hišna št. 44, ob 9. uri zjutraj.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. maja: Leon Šušteršič, posestnikov sin, 2 leti, Emonska cesta št. 4, vneče sopil.
Dne 12. maja: Pavel Jelovšek, zasebnik, 78 let, Dunajska cesta št. 13, otrpnenje črev.

V deželni bolnici:

Dne 9. maja: Ivan Grizon, delavec, 63 let, vnetje ledvic. — France Suhadobnik, ključavničar, 58 let, hiranje vsled raka. — Jernej Levstik, dninar 43 let, jetika.

Dne 11. maja: Uršula Stampfl, strežnica, 64 let, nadiha. — Anton Priman, dninar, 78 let, ostarelost.

Dne 12. maja: Anton Božič, dninar, 49 let, zblaznel je.

Meteorologično poročilo.

Vlaka nad morjem 804.9 m. Srednji tlačni tlak 736.0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Paličina v 24 urah
13.	9. zvečer	735.5	13.0	sl. jz.ahod	jasno	0.7 mm
14.	7. zjutraj	736.9	9.7	sl. vzhod	jasno	
	2. popol.	735.8	23.0	sr. jz.ahod	del. oblak.	
	9. zvečer	735.8	16.3	sl. jz.ahod	jasno	
15.	7. zjutraj	735.5	12.0	sl. svzhod	del. jasno	
	2. popol.	733.6	23.9	moč. jz.ah.	jasno	0.0 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 14.6° in 16.3°, normale: 13.8° in 13.9°.

Dunajska borza.

dné 15. maja 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100 gld. 95 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100 „ 40 „
Avstrijska zlata renta	119 „ 65 „
Avstrijska kronska renta 4 $\frac{1}{2}$ %	100 „ 35 „
Ogerska zlata renta 4 $\frac{1}{2}$ %	119 „ 55 „
Ogerska kronska renta 4 $\frac{1}{2}$ %	97 „ 25 „
Avstro-ogerske bančne delnice	919 „
Kreditne delnice.	359 „ 40 „
London vista	120 „ 47 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 92 $\frac{1}{2}$ „
20 mark	11 „ 78 „
20 frankov	4 „ 55 $\frac{1}{2}$ „
Italijanski bankovci	44 „ 80 „
C. kr. cekini	5 „ 68 „

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠKO, Ljubljana, Selenburgove ulice 8. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Guberjev vrelce

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj.

Prošnja našim č. gg. naročnikom in bralcem!

Komur je znano, ali kdor more poizvedeti, kje biva gosp. Franc Hrastelj s svojo ženo Ano, rojeno Stergar, in 17 let staro Marijo Stergar, iz Sentila pri Turjaku poleg Slovenjega gradca doma, po poročilu dotičnega občinskega urada delujoč kot premogar v Trbovljah, kar pa ta občinski urad zopet zanika, naj to človekoljubno naznani uredništvu „Slovenskega Naroda“. Morebiti dela iskana rodbina v kaki drugi premogovi jami, kje v Hrastniku, Zagorji ali tam kje v okolici?

Firm. 96.

Vpis firme.

Einz. II.134/1.

V tudosni trgovski register za posamne tvrdke se je vpisala tvrdka:

„Anton Jugovic, pekovski mojster v Krškem št. 115“.

Imetelj je Anton Jugovic in bode podpisaval: Anton Jugovic. (930)

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem oddelek III., dne 9. maja 1899.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga 603 Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal Ausse, 181, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Pizzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Praga, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Praga, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje**. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** j. k. **Proga iz Trbiža**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ausseca, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopolodne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Budejevice, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika**. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1)

Baron Dumreicherjeva

špiritna drožna tovarna in rafinerija v Savskem Marofu na Hrvaškem priporoča svoje

obče znane, najboljše in mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata

Peter Strel, vinski trgovec

Ljubljana, na Mestnem trgu št. 3, in

Karol Laiblin 1731-28)

v Vegovih ulicah št. 8.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da prevezmam in izvršujem točno naročila na kavo, čaj, olje, riž, makerone, delikatese, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljate v omotih po 5 kil oddajam po pošti, one od 30 kr. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljate se izplačajo vsakomur, posebno p. n. **krčmarjem, druščinam** in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali žele o raznih prilikah nabaviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po nizki ceni.

Cenike razpošiljem radovoljno in brezplačno.

Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in zamorem dati blago po tako nizkih kupih, da se ne bojim konkurence. (637-65)

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco št. 6.

Učenca

za sedlarsko obrt iz dobre hiše sprejemem
tako.

Razinger
(928-1) Poljanska cesta stev. 29.

G. Piccoli

dvorni založnik
Nj svetosti papeža
Leona XIII.
lekarnar „pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino

Kemične analize odličnih strokov-
njakov, kateri so v b (582-3)
železnatem vinu

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani
zmirom potrjuje navedeno množino že-
leza, so najboljše spričevalo ter dajejo
največje poročilo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne,
nervozne in vsled bolezni oslabele osebe,
za blede, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena poliliterski steklenici 1 gl.

Naročila pošiljajo se z obratno
pošto; poštino plačajo p. n. naročniki.

Mladenich

lepo izobražen, 18 let star, s povoljnimi
spričevali mestnih šol in z lepo, hitro, slov-
nično pisavo, želi dobiti službo pisarskega
začetnika. Zadovolji pa se s primerno plačo.
Ponudbe pod: L. H. 13, Laze, poste
restante „Planina“ pri Rakeku. (931-1)

Moka

iz mlina

Vinkota Majdičav Kranji

oddaja se po

en gros cenah v plombriranih vrečkah
po 10 in 25 kil v prodajalni

Maksa Domicelja v Ljubljani

na Rimski cesti

vis-à-vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.
Plombe originalne mlinske.

Moka oddaja se tudi v vrečah po 50, 85 in
100 kil. (459-11)

Opozarja se, da priznava izvrstni izdelek
prvega domačega našega mlina dandanes
tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki
vseh ogerskih mlinov.

Pristno domače žganje

staro slivovke, droženke in tre-
plnovke, fini brinjevee in borov-
ničevce kupite pri trdku

Kavčič & Lilleg

v Prešernovih ulicah. (21-110)

Rudežev malin

na 6 tečajev pri Mali Loki (Kleinak) se
da v najem ob Sv. Mihelu.

Povpraša naj se v Ljubljani, na Sta-
rem trgu št. 21. (929-1)

Koroški
rimski vrelec

najfinejša planinska kisa voda,
izkušena pri vsakem nahu,
posebno otroškim, ob slabem
prebavljanju, pri boleznih na
mehurju in ledvicah. 19

Zaloga v Ljubljani: M. E. Supan in P. Lassnik,
v Kranju: Fr. Dolenz, v Radovljici: Oton Homan,
v Mojstrani: J. Kozjek, v Trzinu: Fr. Reitharek.

Moderce

izvrstne fačone,
najboljši izdelek

priporoča 19

Alojzij Persohé

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Najnižje cene. 19

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 19.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in velocipedov.

Ceniki zastav in franke.

Dirkališče slov. biciklistov.

Od sobote 13. do vključno ponedeljka 22. maja t. l.

Vas Šilukov iz Sudana.

Moški, ženske in otroci.

Iskavanja njihovih domačih šeg in navad ob 3., 4., 5. uri
popoldne in ob 6., 7. in 8. uri zvečer.

Odperto od 10. ure dopoldne do mraka. (897-4)

Vstopnina 30 kr. Vojaki do narednika ter otroci 15 kr.

A 150 99/7.

Oklic.

C. kr. okrajno sodišče Škofjaloka objavlja, da se bode v zapuščino zamrlega
Antona Ložar-ja iz Starceloke št. 65 spadajoče, bremen prost o, na 2687 gl.
inventarjeno zemljišče vlož. šte. 95 d. o. Staraloka potom **prestovoljne na-
drebne javne dražbe**

dné 30. maja 1899

pričenši ob 9. uri dopoldne na lici mesta prodajalo.

Posamezne parcele izklicale se bodo po inventarni vrednosti.

Vsa dražbenina pripada zapuščini Antona Ložar-ja.

Natančnejši dražbeni pogoji leže pri tem sodišču na vpogled.

Škofja loka, dné 13. maja 1899.

Prva slovenska

c. kr. priv. tovarna ognjegasnega orodja

kakor: brizgalnic, parnih
strojev, cevij, čelad in pasov

ter

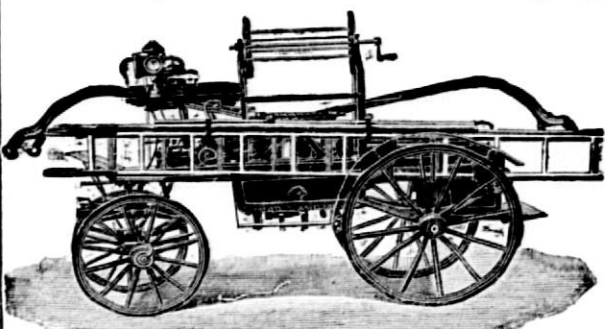
kmetijskih strojev

in peronospera-brizgalnic itd.

R. A. Smekal

Czech-Moravsko Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu

priporoča slavnim ognjegasnim društvom, kmetijskim podružnicam ter zasebnikom svojo
bogato zalogo. — Cene brez konkurence. — Ugodnosti izvanredne dovoljene. — Uzorci
in ceniki brezplačno. — Ustmeni pogovori na zahtevo. — Pošiljatve franco na vsak kolodvor.

Z velespoštovanjem

(220-10)

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Št. 149/Pr.

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je popolniti službo

knjigovodstvenega praktikanta

s letnim adjutom 480 gl.

Za vsprejem v službo pri mestnem knjigovodstvu se zahteva dokazilo o vspešno
dovršeni nižji gimnaziji ali pa nižji realki in pa o vspešno napravljenem izpitu iz
državnega računstva. Prednost se pa pri vsprejemu daje prosilcem, ki so dovršili višjo gim-
nazijo ali višjo realko z zrelostnim izpitom, ali pa kako javno trirazredno višjo trgovsko
šolo z dobrim vspehom.

Praktikantje se vsprejemajo tudi brez izpita iz državnega računstva, morajo pa ta
izpit najpozneje v teku enega leta po vsprejemu popolniti, sicer se jih sme iz službe
odpustiti.

Zaprisežejo se šele potem, ko izpolnijo ta pogoj; o svojem vstopu pa obljubijo le-
molčljivost.

Povišba ali napredovanje sta pred vspešno prebitim izpitom nedopustna.

Prošnje je vlagati pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje

do 20. maja 1899

ker bi se poznejše prošnje ne upoštevale.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 11. maja 1899.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XX. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija

jedina v Avstriji zakonito dovoljena

ima

12.735 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 403.160 kron.

Glavni dobitok znaša:

200.000 kron.

Za izplačanje jamči c. kr. loterijski dohodni urad.

Žrebanje bode nepreklono 15. junija 1899.

Srečka velja 4 krone

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaji, L. Riemergasse 7, v loto-
kolekturah, tobačnih trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železničnih uradih, v menjal-
nicah itd.; načrti igranja za kupovalce srečk brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodnih uradov.

Oddelek državnih loterij.

(711-3)

Vizitnice
in
kuverte

s firmo
priporoča

„Narodna
fiskarna“
v Ljubljani.

Registrovana

znamka

v

Avstro-Ogerski
Franciji
Portugala
Nizozemski

„Levova znamka“

Splošno kot **najboljši** znan

izdelek v ovratnikih,

se dobiva v najbolj renomi-

moškim modnim

blagom tu- in

Na drobno
se ne prodaja

manšeta in srajcah

ranih prodajalnicah in trgovinah z

in platnenim

inozemstva.

Na drobno
se ne prodaja

(591-3)

M. JOSS & LÖWENSTEIN, c. kr. dvorna založnika PRAGA, VII.

Registrovana

znamka

v

Zedinjenih državah
Osmanski državi
Egiptu
na Grškem
Bolgariji